

8^ο

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΑΛΛΕΡΓΙΟΛΟΓΙΑΣ & κλινικής ανοσολογίας

15-17 Απριλίου 2010
ΑΘΗΝΑ, ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ DIVANI CARAVEL

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΛΛΕΡΓΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗΣ ΑΝΟΣΟΛΟΓΙΑΣ**

www.allergy.org.gr

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος: Καλλιόπη Κόντου-Φίλη

Γενικός Γραμματέας: Ζωή Δεμέστιχα

Ειδικός Γραμματέας: Διονύσιος Γιαννακόπουλος

Ταμίας: Δημήτριος Βούρδας

Μέλη: Τατιάνα-Χριστίνα Κοΐλια
Εμμανουήλ Μανουσάκης
Αικατερίνη Συρίγου

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- Πρόεδρος:** Χρήστος Γρηγορέας
- Γραμματέας:** Δημήτριος Βούρδας
- Ταμίας:** Τατιάνα-Χριστίνα Κοίλια
- Μέλη:** Βασίλειος Βοβόλης
Διονύσιος Γιαννακόπουλος
Ζωή Δεμέστιχα
Δημήτριος Καλογερομήτρος
Καλλιόπη Κόντου-Φίλη
Εμμανουήλ Μανουσάκης
Πέτρος Μπακής
Νικόλαος Παπαδόπουλος
Ιωάννης Παρασκευόπουλος
Αικατερίνη Συρίγου
Χρύσανθος Χρυσανθόπουλος

Γραμματεία

VitaCongress Β. ΒΟΥΡΑΖΕΡΗΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.

Παπαδιαμαντοπούλου 4 & Βασ. Σοφίας, 115 28 Αθήνα

Τηλ.: 210 72 54 360, Fax: 210 72 54 363, e-mail: info@vitacongress.gr

09:00 - 10:00 ΠΡΟΦΟΡΙΚΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ Ι (1-7)

Προεδρείο: Ανδρέας Οικονομίδης,
Κωνσταντίνος Χατζηναντωνίου

10:00 - 11:30 ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ Ι

**Αλλεργία – Άσθμα και περιβάλλον:
περισσότερες ερωτήσεις ή περισσότερες
απαντήσεις;**

Προεδρείο: Παναγιώτης Κωνσταντινόπουλος,
Διονύσης Γιαννακόπουλος

*Αλληλεπίδραση γενετικών και περιβαλλοντικών παραγόντων
στην έκφραση της αλλεργίας και του άσθματος*

Μηνάς Εργαζάκης

*Αλλεργία – άσθμα και αστικοποίηση: αύξηση του επιπολασμού
με την αύξηση της αστικοποίησης;*

Αργύρης Μανίκας

*Η επίδραση της ρύπανσης και των κλιματικών αλλαγών στους
περιβαλλοντικούς παράγοντες και την αναπνευστική αλλεργία*

Δημήτρης Βούρδας

Παχυσαρκία και άσθμα: μια ενδιαφέρουσα σχέση ...

Παρασκευή Ξεπαπαδάκη

11:30 - 12:00 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ – ΚΑΦΕΣ

12:00 - 12:30 ΔΙΑΛΕΞΗ I

Προεδρείο: Νίκος Παπαδόπουλος

*Η υπόθεση της Υγιεινής ως διαταραχή της ανοσορρύθμισης:
μία εξελικτική προσέγγιση
Αναστάσιος Γερμενής*

12:30 - 14:00 ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ II

**Επίκαιροι προβληματισμοί – αντιπαραθέσεις
στην αλλεργική νόσο**

Προεδρείο: Νίκος Δεληαργύρης, Παναγιώτα Δημάκα

*Ανεπάρκεια της βιταμίνης D: μπορεί να ευθύνεται
για την αλλεργική νόσο;*

Ιωάννης Τάσιος

*Τα οικόσιτα ζώα (σκύλος, γάτα) στο ενδοοικιακό περιβάλλον:
προλαμβάνουν την ανάπτυξη αλλεργίας – άσθματος;*

Τρισεύγενη Καψάλη

*Προβιοτικά: διαδραματίζουν κάποιο ρόλο στην πρόληψη της
αλλεργίας και του άσθματος;*

Πέτρος Μπακής

*Αποφυγή των αλλεργιογόνων: αποτελεσματική ή
όχι στο άσθμα;*

Μαρία-Ιωάννα Ζαπάντη

14:00 - 15:00 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ – ΓΕΥΜΑ

15:00 - 16:30 ΚΛΙΝΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ I

Αλλεργία και παιδιά: τι νεότερο;

Προεδρείο: Πολυξένη Ταπραντζή, Μιχάλης Βολονάκης

Εξέλιξη - επιμονή - εγκατάσταση του άσθματος στην παιδική ηλικία: υπάρχουν απαντήσεις;

Νίκος Παπαδόπουλος

Ο κίνδυνος ανάπτυξης άσθματος σε παιδιά με ατοπική δερματίτιδα: πόσο υπαρκτός είναι;

Σταυρούλα Γιαβή

Οδηγίες διατροφής κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, του θηλασμού και του πρώτου έτους ζωής για την πρόληψη αλλεργίας-άσθματος: τι τελικά ισχύει σήμερα;

Αικατερίνη Χλίβα

Αλλεργικές αντιδράσεις στα εμβόλια

Μανώλης Μανουσάκης

16:30 - 17:30 ΣΥΜΠΟΣΙΟ I

Ηωσινοφιλική οισοφαγίτιδα-γαστρεντερίτιδα: είναι ένα νέο αλλεργικό νόσημα;

Προεδρείο: Νίκος Παπαδόπουλος, Βασίλης Βοβόλης

Παθογένεια - Ο ρόλος των αλλεργιογόνων

Αικατερίνη Συρίγου

Κλινικοί φαινότυποι και διαγνωστική προσπέλαση
Ιωάννα Παναγιώτου

Αντιμετώπιση και θεραπευτικές επιλογές
Σπύρος Χρυσουλάκης

17:30 - 17:45 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ – ΚΑΦΕΣ

17:45-19:30 ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ ΙΙΙ

Περί ρινίτιδας και άσθματος ο λόγος ...

Προεδρείο: **Ιωάννης Σιδηρόπουλος, Στέφανος Χαρισούλης**

Φαινότυποι της μη αλλεργικής ρινίτιδας
Βίκτωρ Γαρρής

Ρινική συμφόρηση: είναι απλώς ενοχλητική;
Ελευθερία Κανάκη

ΕΠΙΧΟΡΗΓΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΛΕΞΗ Ι (ΒΙΑΝΕΞ Α.Ε.)

Σύγχρονη αποτελεσματική θεραπεία του άσθματος και της ρινίτιδας

Ιωάννης Σιδηρόπουλος

20:00 ΤΕΛΕΤΗ ΕΝΑΡΞΗΣ

ΔΕΞΙΩΣΗ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΣΥΝΕΔΡΩΝ

Με την ευγενική χορηγία της **NOVARTIS HELLAS A.E.B.E.**

08:00 - 09:00 ΠΡΟΦΟΡΙΚΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ II (8-14)

Προεδρείο: Ηλέκτρα Ιωάννου-Χαραλαμπίδου,
Σταμάτης Βαρθολομαίος

09:00 - 10:30 ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ IV

**Μηχανισμοί της αλλεργικής νόσου:
έν αρχῇ ἦν τὰ κύτταρα ...**

Προεδρείο: Μαριγούλα Βάρβα, Δημήτρης Παπαιωάννου

Αντιγονοπαρουσιαστικά κύτταρα: οι ρυθμιστές της ανοσίας και της ανοχής

Δημήτρης Παπαιωάννου

Μαστοκύτταρα: σε νέο ρόλο στα αλλεργικά νοσήματα και όχι μόνο

Θεοχάρης Θεοχαρίδης

*T-ρυθμιστικά κύτταρα και οι υποπληθυσμοί τους:
οι κυρίαρχοι της ανοσορρύθμισης*

Αλίκη Ινιωτάκη

*Ηωσινόφιλα: οι βιοθηγικές τους ιδιότητες
στην υγεία και στις νόσους*

Παναγιώτης Παναγιωτίδης

10:30 - 11:00 ΔΙΑΛΕΞΗ II

Προεδρείο: Μαρία-Ιωάννα Ζαπάντη

Διαγνωστική προσπέλαση του ενήλικα με συχνές λοιμώξεις
Φώτης Ψαρρός

11:00 - 11:30 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ – ΚΑΦΕΣ

11:30 - 12:00 ΔΙΑΛΕΞΗ III

Προεδρείο: Ιωσήφ Αναγνωστάκης

Venom immunotherapy
Beatrice Bilò

12:00 - 12:30 ΔΙΑΛΕΞΗ IV

Προεδρείο: Χρυσάνθος Χρυσανθόπουλος

Sublingual immunotherapy
Walter G. Canonica

12:30 - 14:00 ΕΠΙΧΟΡΗΓΟΥΜΕΝΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ I (DOCTUM A.E.)

Το αυξανόμενο πρόβλημα της Αναπνευστικής
Αλλεργίας: Ο ρόλος της ανοσοθεραπείας
στην καθημερινή κλινική πράξη

Προεδρείο: Δημήτρης Βούρδας, Νίκος Μήκος

100 χρόνια Ανοσοθεραπείας. Παρελθόν, παρόν, μέλλον
Αργύρης Μανίκας

Διεθνείς οδηγίες για την ανοσοθεραπεία: ποιοι ασθενείς; ποια αλληλεργιογόνα; ποιο σχήμα; πόση ασφάλεια; πόση διάρκεια; πόση αποτελεσματικότητα;

Κωνσταντίνος Πεταλάς

High-dose immunotherapy with hypoallergenic preparations

Annemie Narkus

14:00 - 15:00 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ – ΓΕΥΜΑ

15:00 - 16:30 ΚΛΙΝΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ II

Ενδιαφέρουσες παράμετροι στη φαρμακευτική αλλεργία

Προεδρείο: **Δημήτρης Καθoγερομήτρος, Μανώλης Μανουσάκης**

Τι έχουμε διδαχθεί από τις σοβαρές ανεπιθύμητες φαρμακευτικές αντιδράσεις (SJS, TEN, DRESS);

Κωνσταντίνος Πεταλάς

Δοκιμασίες πρόκλησης στη φαρμακευτική αλλεργία: πόσο χρήσιμες είναι;

Νίκος Μήκος

Απευαισθητοποίηση στα φάρμακα: τι δυνατότητες υπάρχουν;
Μιχάλης Μακρής

16:30 - 17:30 ΣΥΜΠΟΣΙΟ II

**Ατοπική δερματίτιδα (ατοπικό έκζεμα):
από την παθοφυσιολογία της νόσου
στις στρατηγικές αντιμετώπισης**

Προεδρείο: Αικατερίνη Συρίγου, Αναστασία Κουτσόγιωργα

Γενετικοί παράγοντες: ο ρόλος της Filaggrin
Ασπασία Παπαδούλη

*Παθοφυσιολογία: ανοσολογική διαταραχή ή διαταραχή του
φραγμού του δέρματος ή και τα δύο;*

Νίκος Δουλαδέρης

Θεραπευτικές επιλογές: τι έχουμε σήμερα στη διάθεσή μας;
Αναστασία Δημητρίου

17:30 - 18:00 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ – ΚΑΦΕΣ

18:00 - 19:30 ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ V

Τροφική αλλεργία: πάντοτε στην επικαιρότητα....

Προεδρείο: Πέτρος Μπακίης, Δημήτρης Βούρδας

Τροφική αλλεργία: ποιο είναι το μέγεθος του προβλήματος;
Διονύσης Γιαννακόπουλος

Αναφυλαξία από τροφές: πόσο επικίνδυνη μπορεί να γίνει;
Κωνσταντίνος Πίτσιος

Δοκιμασίες τροφικής πρόκλησης: είναι απαραίτητες για τη διάγνωση; είναι επικίνδυνες; μπορεί να γίνουν στο Ιατρείο;
Αθανάσιος Σινανιώτης

Η ειδική ανοσοθεραπεία στην αντιμετώπιση της τροφικής αλλεργίας: μικρό παρελθόν, ποηλιά υποσχόμενο μέλλον
Νίκος Νικολάου

19:30 - 21:00 **ΕΠΙΧΟΡΗΓΟΥΜΕΝΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ II (SCHERING- PLOUGH A.E.B.E.E.)**
Νεότερα δεδομένα στη θεραπευτική αντιμετώπιση της Αλλεργικής Ρινίτιδας και της Ρινοκοιλίτιδας
Προεδρείο: Νίκος Παπαδόπουλος, Ιωάννης Σέγγας

Νεότερα δεδομένα στη θεραπευτική αντιμετώπιση της Αλλεργικής Ρινίτιδας με βάση τη νέα κατηγοριοποίηση της ARIA
Ιωάννης Σιδηρόπουλος

Clinical practice Challenges of the treatment in upper Respiratory Disease
Walter G. Canonica

Θεραπευτική αντιμετώπιση της Ρινοκοιλίτιδας: Από τις κατευθυντήριες οδηγίες (EP³OS Guidelines) στην κλινική πράξη.
Παύλος Μαραγκουδάκης

21:00 ΔΕΞΙΩΣΗ

Με την ευγενική χορηγία της **SCHERING-PLOUGH A.E.B.E.E.**

08:00 - 09:00 ΠΡΟΦΟΡΙΚΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΙΙΙ (15-21)

Προεδρείο: Καλλιόπη Παναγιωτοπούλου,
Αντωνία Βυθούλκα

09:00 - 09:30 ΔΙΑΛΕΞΗ V

Προεδρείο: Δημήτρης Καλογερομήτρος

*Μαστοκύτταρα και μιτοχόνδρια - συνένοχοι στην παθογένεση
της αθηρογένεσης*
Θεοχάρης Θεοχαρίδης

09:30 - 10:00 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ – ΚΑΦΕΣ

10:00 - 10:30 ΕΠΙΧΟΡΗΓΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΛΕΞΗ ΙΙ (PHARMA LINE A.E.)

Προεδρείο: Ιωάννης Παρασκευόπουλος

S.L.I.T.: Where are we now?
Moises Calderon

10:30 - 11.00 ΕΠΙΧΟΡΗΓΟΥΜΕΝΗ ΔΙΑΛΕΞΗ ΙΙΙ (GLAXOSMITHKLINE A.E.B.E.)

Προεδρείο: Φώτης Ψαρρός

*Φουροϊκή Φλουτικαζόνη: η ολοκληρωμένη λύση για την
Αθηρογενική Ρινίτιδα*
Μανώλης Μανουσάκης

**11:00 - 12:30 ΕΠΙΧΟΡΗΓΟΥΜΕΝΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΙΙΙ (SHIRE HELLAS A.E.)
Κληρονομικό Αγγειοοίδημα - Νέες θεραπευτικές
προσεγγίσεις**

Προεδρείο: Αναστάσιος Γερμενής, Βασίλης Βοβόλης

*Αγγειοοίδημα. Ο ρόλος του Ιατρού της πρωτοβάθμιας
περίθαλψης*

Πέτρος Μπακής

*Κληρονομικό Αγγειοοίδημα: Κλινική και θεραπευτική
προσέγγιση.*

Η ανάγκη συστηματικής καταγραφής περιστατικών

Φώτης Ψαρρός

Εργαστηριακή διάγνωση του Κληρονομικού Αγγειοοιδήματος.

Ευρήματα από Έλληνες ασθενείς

Ματθαίος Σπελέτας

Clinical studies with Icatibant and real life experience

Avner Reshef

**12:30 - 14:00 ΕΠΙΧΟΡΗΓΟΥΜΕΝΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΙV (ASTRAZENECA A.E.)
Άσθμα ή Χρόνια Αποφρακτική Πνευμονοπάθεια
(ΧΑΠ) – Ίδου η αφορία**

Προεδρείο: Δημήτρης Καλογερομήτρος

Κυτταρικοί μηχανισμοί στο άσθμα και στη ΧΑΠ

Μιχάλης Μακρής

Είναι άσθμα ή ΧΑΠ;
Δημήτριος Βούρδας

*Αντιμετώπιση του ασθενούς με ΧΑΠ σύμφωνα με τις
κατευθυντήριες οδηγίες*
Κωνσταντίνος Κωστίκας

14:00 - 15:00 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ – ΓΕΥΜΑ

Με την ευγενική χορηγία της **ASTRAZENECA A.E.**

15:00 - 16:30 ΚΛΙΝΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ III

**Εκτίμηση – έλεγχος – παρακολούθηση
του ασθματικού ασθενούς και της ανταπόκρισης
στη θεραπεία: πόσο αυτά είναι εφικτά;**

Προεδρείο: **Ιωάννης Σιδηρόπουλος, Μιχάλης Μακρής**

Ερωτηματολόγιο: είναι τόσο απλό;

Ευθαλία Στεφανάκη

*Μέτρηση της αναπνευστικής λειτουργίας: πόσο χρήσιμη
είναι στην πραγματικότητα;*

Χρήστος Λεφούσης

Μη ειδικές βρογχικές προκλήσεις: ποια θα επιλέξω;

Κωνσταντίνος Κωστίκας

Δείκτες φλεγμονής: από το εργαστήριο στην κλινική πράξη
Στέλιος Λουκίδης

16:30 - 17:30 ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΙΙΙ (εις μνήμην Ευάγγελου Αποστόλου)
**Χρόνια κνίδωση: διαγνωστικά διλήμματα
και θεραπευτικές επιλογές**

Προεδρείο: **Τρισεύγενη Καψάλη, Γεώργιος Μαυρολέων**

*Χρόνια κνίδωση: ανοσολογική ή λειτουργική διαταραχή;
Ιωάννης Παρασκευόπουλος*

*Διαγνωστικός έλεγχος: σε ποιους ασθενείς; πότε θα γίνει;
τι θα περιλαμβάνει;*

Γεώργιος Κωνσταντίνου

*Αντιμετώπιση: μετά τα αντιισταμινικά ποιες είναι οι
θεραπευτικές επιλογές;*

Ξενοφών Αγγελίδης

17:30 - 18:00 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ – ΚΑΦΕΣ

18:00 - 19:30 ΕΠΙΧΟΡΗΓΟΥΜΕΝΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ V (UCB A.E.)
**Αλλεργική αντίδραση: η διαδρομή της από το
ρινικό βλεννογόνο στους μικρούς αεραγωγούς**

Προεδρείο: **Δημήτρης Παπαϊωάννου, Στέλιος Μιχαηλίδης**

Αλλεργική Ρινίτιδα και Άσθμα – δύο τεμνόμενοι κύκλοι
Γεώργιος Κωνσταντίνου

*Νεότερα αντιισταμινικά στην Αλλεργική Ρινίτιδα: ισχυρή δράση
και καλή ανοχή. Είναι εφικτό;*

Δημήτρης Βούρδας

*Οι μικροί αεραγωγοί ως νέος θεραπευτικός στόχος στο άσθμα:
Βελτιώνεται η καθημερινότητα του ασθενούς;*
Λευτέρης Ζέρβας

19:30 - 21:00 **ΕΠΙΧΟΡΗΓΟΥΜΕΝΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ VI (NOVARTIS HELLAS A.E.B.E.)
Ο Ρόλος του Omalizumab (Xolair®) στη σύγχρονη
αντιμετώπιση του αλλεργικού άσθματος**

Προεδρείο: Ιωάννης Σιδηρόπουλος, Φώτης Ψαρρός

*Απαντήσεις σε ερωτήματα από τη χορήγηση του Omalizumab
στην καθημερινή κλινική πράξη*

Νίκος Μήκος

*Η αποτελεσματικότητα του Omalizumab σε ασθματικά παιδιά
Μανώλης Μανουσάκης*

*Βιβλιογραφικά δεδομένα από τη χορήγηση του Omalizumab
σε άθλια αλλεργικά νοσήματα*

Ιωάννης Παρασκευόπουλος

21:00 **ΤΕΛΕΤΗ ΛΗΞΗΣ
ΑΠΟΝΟΜΗ ΒΡΑΒΕΙΩΝ**

Προεδρείο: Χρήστος Γρηγορέας

Δικαίωμα συμμετοχής

Ειδικευμένοι Ιατροί	Ευρώ 150
Ειδικευόμενοι Ιατροί	Ευρώ 100
Νοσηλεύτες	Ευρώ 70

Οι παραπάνω τιμές επιβαρύνονται με ΦΠΑ

AERIUS®

desloratadine

Για πλήρεις φυλλάδια ασφαλείας πληροφορίες συμβουλευθείτε την Περιγραφή Χαρακτηριστικών του Προϊόντος.

 Schering-Plough

ΑΘΗΝΑ: Αγ. Δημητρίου 6/2, 115 26 Αθήνα, Τηλ: 210 999 2300,
ΒΟΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ: Σο. κηφ. Θεσσαλονίκης, 570 01 ΠΥΛΑΙΑ,
Τηλ: 2310 863 634, FAX: 2310 863 687, www.schering-plough.com

JUST